

عنوان	مداخله در معاملات دولتی
اعضای پنل	دکتر مرتضی نصیری، دکتر حبیب الله طاهرپور، دکتر اویس رضوانیان، دکتر علی مزیکی
	تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۱۰/۱۲

دولت‌ها برای برآوردن نیازهای حقوقی خود نیاز به اعمال حقوقی دارند. گاهی این اعمال به صورت یک‌طرفه انجام می‌گیرد و گاهی به صورت دوطرفه (عقد قرارداد).

دولت‌ها دو شأن دارند:

۱- شأن حاکمیتی (که برای وضع آیین نامه از آن استفاده می‌کنند)

۲- شأن تصدی‌گری (در اینجا دولت تفاوتی با شخص حقیقی ندارد و مانند یک متصدی اقتصادی عادی قرارداد می‌بندد. در واقع مشمول قوانین حقوق خصوصی می‌شود).

یکی از مشکلات ما بحران در مدیریت دستگاه دولتی است. زیرا محتوای بسیاری از قوانین بی‌معنی است. اکثر قوانین ما یک مشکل عمده دارند؛ برای این قوانین هیچ گزارش توصیفی و توجیهی مناسبی تصویب نشده است.

تحقیقات نشان می‌دهد علت اکثر فسادها در دستگاه‌های دولتی ایران وجود قوانین زائد است. قوانین و مقررات در تمام دنیا برای کنترل کردن وضع می‌شود ولی در ایران، قوانین وضع و نظارت بر آن بر خلاف اکثر نقاط دنیا، بر عهده خود دولت گذاشته می‌شود. برای حل این مشکلات بایستی بسیاری از دستگاه‌های نظارتی دولت تعطیل گردند، برون‌سپاری قراردادها به حداقل برسد، قوانین مستند شده و برای آن‌ها گزارش توجیهی تهیه شود.

فساد به معنی استفاده غیر قانونی از قدرت دولتی به منظور نفع شخصی است. از مصادیق فساد اداری میتوان به سوء استفاده از موقعیت شغلی، اختلاس، کلاه برداری، قاچاق، باند بازی و دسته‌گرایی، جعل اسناد و مدارک، خرید و فروش رای و ... اشاره کرد. (رشوه خواری به عنوان رایج‌ترین شکل فساد اداری مطرح است). در این بحث فساد تنها از حیث مبانی نظری، خط مشی گذاری در مدیریت مطرح می‌شود.

فرآیند خط مشی گذاری به طور کلی دارای سه مرحله است: ۱- تدوین و تصویب خط مشی، ۲- اجرای خط مشی، ۳- ارزیابی خط مشی.

در مدیریت مسائل عمومی دو نوع دسته بندی مطرح می‌شود: ۱- سلیقه‌ای - علمی و منطقی، ۲- بهداشت‌کنکار (جلو فساد را می‌گیرند) - آتش نشانی (بعد از فساد ایجاد می‌گردد و تبحر خوبی برای مبارزه با آن دارند).

هر قدر مقررات بیشتر باشد تقاضای قراردادهای همراه با فساد نیز بیشتر می‌گردد. در واقع هر چه میزان رشوه بیشتر باشد تقاضای کارکنان برای این امر بیشتر می‌گردد و انسان‌ها نقش اصلی را در بوجود آمدن فساد ایفا می‌کنند نه واحدها و سازمان‌ها.

برای کاهش فساد ۲ استراتژی پیشنهاد می‌گردد:

۱- اصلاحات اداری در بخش عرضه و داشتن نظارت بهتر و کارآمدتر

۲- کم کردن تقاضا و مقررات زدایی (حذف مقررات زائد)

هر چه در یک کشور رشوه شیوع بیشتری داشته باشد، زمان بیشتری برای اجرای بیزینسها بایستی صرف گردد. طبق نظریه بازیها تمایل به فساد در کشوری که فساد رایج است بسیار بیشتر خواهد بود و زمانی که بازار آزاد وجود نداشته باشد فساد افزایش خواهد شد.

دو راهکار احتمالی برای کاهش فساد:

۱. ذکر تمام جزئیات در قراردادهای و چگونگی نظارت
۲. اصلاح هنجارهای اجتماعی و طراحی قراردادهای بهینه برای از بین بردن انگیزه فساد